

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

BRNO 1980

SLAWISCHE FUNDE IN HRADEC NAD MORAVICÍ

/Bez. Opava/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

Beim Grundmauer ausbau für das Familienhaus Nr. 16 kam es zur Störung von Siedlungsobjekten. Die Lokalität liegt im nördlichen Teil des sog. Burgplateaus unweit der Stelle seines bogenförmigen Abzchlusses. Die Untersuchung der Fundstelle zeigte, dass sich unter einer 25 cm mächtigen Ackerkrume eine 60 - 70 cm mächtige Kulturschicht befindet. Aus ihrem oberen Teil stammen Keramikbruchstücke aus dem 11. - 15. Jahrhundert. Im mittleren Teil fanden wir Keramik aus dem 8. - 9. Jahrhundert und auf der Basis befanden sich Gefäßbruchstücke der Urnenfelderkultur.

ÜBERRESTE EINER SLAWISCHEN SIEDLUNG BEI ŽELEČ

/Bez. Prostějov/

Jindra Nekvasil, AÚ ČSAV Brno

Bei der Grabung der Lausitzer Besiedlung in der Flur Holcasy, nordwestlich von Želeč, hat man beim Sondieren im Jahre 1977 festgestellt, dass im nördlichen Teil der Flur, am Abhang oberhalb des Baches, vermutlich auch eine kleine slawische Niederlassung war. Allerdings nach dem Beseitigen der Raine und nach der Tiefackerung blieben an einigen Stellen nur dunkle Flecken mit Scherben in der geackerten Erde. Die Keramik stammt aus dem jungburgwallzeitlichen Abschnitt.

STOPY MLADOHRADIŠTNÍHO SÍDLIŠTĚ V PŘEROVĚ

Vít Dohnal, Vlastivědný ústav Olomouc

/Obr. 25 - 27/

V únoru a v březnu 1977 provedlo archeologické oddělení olomouckého muzea záchraný výzkum na dosud neznámé lokalitě, která se nachází v prostoru ulic Brabansko a Malá Dlážka, asi 80 m severně od Bečvy. Na nálezy upozornili dělníci zaměstnaní na stavbě dálkového topárenského vedení, kteří si povšimli, že ve stěnách průkopu pro parní přivaděč se objevují v jednom místě lidské kosti. Kosti pocházely z několika zničených hrobů, které obsahovaly kostry v natažené poloze na zádech, s rukama volně podle těla a s hlavou k západu, jak jsme zjistili u tří hrobů odkrytých na severním okraji průkopu. Zkoumané hroby byly úplně bez nálezu až na několik mladohradištních střepů, které se dostaly do hrobových zásypů zřejmě náhodně. Tmavošedá hlína, v níž se hroby nacházely /hloubka hrobů kolísala od 70 do 100 cm pod dnešní úrovní/; pokračovala hlouběji a pozvolna se měnila v poněkud tmavší kulturní vrstvu s nepříliš hojnými mladohradištními střepy. Ke kulturní vrstvě patřilo i několik menších kulturních jam většinou kotlíkovitého tvaru, které se na stěně průkopu daly dobře pozorovat, neboť zasahovaly do světlého jílového podloží. Mladohradištní kulturní vrstva pokračovala za ulicí Malá Dlážka k východu, kde začínala hned pod novověkou terénní úpravou v hloubce asi 40 cm pod dnešním povrchem a byla asi 60 cm silná. Hroby se v této části průkopu už neobjevily. Ve stěně průkopu se zachoval zbytek jámy D mísovitého tvaru, z jehož dna vybíhal malý obdélníkový výběžek a jáma E nezřetelného obrysu. Kulturní vrstva se dala sledovat na stěnách průkopu ještě asi 30 m východním směrem; dál už byl terén zničen novověkými stavbami. Nejbohatší na nálezy byla jáma D, na jejímž povrchu ležely kosti koně v anatomickém uspořádání, takže působily dojem, jakoby na povrchu jámy byly rozhozeny části koňského těla /kus hřbetu a nejméně dvě celé nohy/.

Kromě mladohradištních sídlištních nálezů a kromě hrobů, které jsou patrně středověkého původu bylo v zahradách za sokolovnou průkopem přetato několik nestejně tlustých kamenných základových zdí, jejichž horní okraj začínal nehluboko pod dnešním povrchem. Malými zjišťovacími sondami jsme si ověřili průběh zdí a zjistili jsme, že jde snad o pozůstatky usedlosti či dvorce s ohradní zdí a s malou věžovitou stavbou uprostřed, z níž se ve stěně průkopu zachovala už jen jedna strana o délce asi 3 m, sahající do úrovně 250 cm pod dnešním povrchem a nahoře překrytá 60 cm silnou vrstvou hlíny. Nálezová situace se zdá souhlasit s písemnými zprávami, podle nichž se na pravém břehu Bečvy nacházelo ve 14. století předměstí Přerova a v r. 1376 se v těchto místech uvádí poplužní dvůr. V 17. století tam stával statek patřící Bravantům z Chobřan; nazvaný Bravansko nebo Brabantsko.

Poznámky:

1. Olomoucký vlastivědný ústav se ujal záchranného výzkumu proto, že archeologické oddělení přerovského muzea nebylo v té době obsazeno.
2. L. Hesák, Dějiny Přerova v době předhusitské v: Dějiny města Přerova, I. díl. Přerov 1970, 139.
3. F. Zapletal, Přerov v minulosti. Ročenka městského muzea v Přerově 1936, 24.

Spuren einer jungburgwallzeitlichen Siedlung in Přerov/Bez. Přerov/. Bei einer Rettungsgrabung auf dem Bauplatz der Fernheizleitung am nördlichen Ufer der Bečva wurde eine Kulturschicht und einige kleinere Gruben mit Keramik aus der frühen Phase der jüngeren Burgwallzeit festgestellt. Oberhalb der Kulturschicht waren an einer Stelle Skeletgräber, vermutlich mittelalterlichen Ursprunges. An einem anderen Orte wurden durch den Grabenanshub steinerne Grundmauern durchschnitten, die wahrscheinlich der Wüstung eines Anwesens oder Gehöftes mit Umlangmauer und einem Turmbau in der Mitte angehörten. Die Fundsituation entspricht den schriftlichen Berichten, wonach am Nordufer der Bečva im 12. Jahrhundert eine Vorstadt war und an der gleichen Stelle wird zum Jahre 1376 ein Hof angeführt. Im 17. Jahrhundert existierte dort ein Gut, das nach den Besitzern Brabantisko benannt war, also ebenso wie die heutige Gasse heisst.

NÁLEZ MLADOHRADIŠTNÍ KERAMIKY ZE STARÉHO BRNA

/okr. Brno - město/

Jana Čižmářová, Muzeum města Brna

/Obr. 28/

V srpnu 1977 jsem prohlédla výkop kanalizace na Křížové ulici. Z jednoho místa ve vyhozené hlíně, která měla charakter zásypu objektu, jsem získala soubor mladohradištní keramiky. Ve vlastním výkopu jsem však kromě středověkých a novověkých navážkových vrstev nezjistila žádné doklady starších objektů. Část keramiky lze datovat do 10. - 11. století, část do 12. století. Naleziště je v místě určeném na mapě 1 : 5 000 Brno 9 - 0 souřadnicemi 158 mm od Z s.č. a 140 mm od J s.č. Do míst nedaleko odtud se lokalizuje kostel sv. Prokopa, s jehož hřbitovem by mohly souviset i četné nálezy lidských kostí z vrstev průkopu.

Fund jungburgwallzeitlicher Keramik aus Staré Brno/Bez. Brno - město/. Beim Aushub für eine Kanalisation stellte man in dem herausgeworfenen Erdreich Keramik fest, die teilweise in das 10. - 11. Jahrhundert, teilweise in das 12. Jahrhundert eingereicht werden kann.

MLADOHRADIŠTNÍ OBJEKT Z BŘECLAVI

/okr. Břeclav/

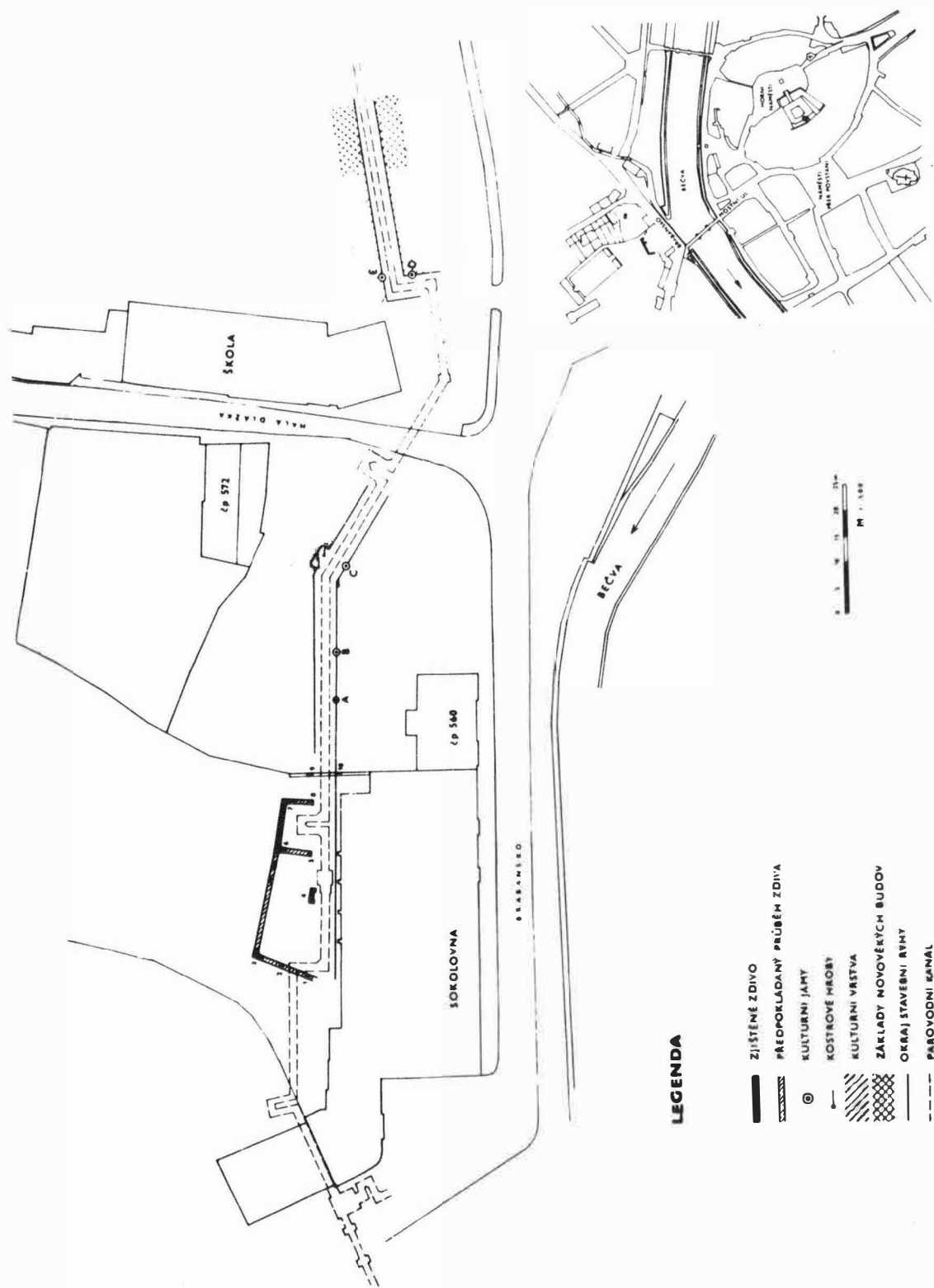
Ě. Kordiovský, Břeclav

V nádvoří budovy ONV při kanalizaci elektrického vedení byl drenážní rýhou proříznut patrně sídlištní objekt. Rýha hluboká 75 cm nezasahovala až na dno objektu, který se ostře rýsoval ve žlutém písku. Jeho hnědě zbarvená výplň obsahovala úlomky keramiky a hrušky mazanice, jež se v jednom místě výrazně koncentrovaly. Podle sídlení stavebních dělníků byly v rýze zachyceny i lidské kosti, m. j. část lebky /9/. Z profilu i z vykopané hlíny byly získány sířepy ze silnostěnné zásobnice s hráněným, vzhůru vytaženým okrajem, pod hrdlem zdebeným vsířčenými hrubšími vpíchy čtyřmi zuby dřevěného rydla. Na výluti pod vpíchy byly mezi dvěma pásy široké vícenásobné vlnice vodorovné rýhy zhotovené stejným rydlem, tentokrát očištěným všemi šesti zuby. Okraj má reparační otvor. Materiál je silně nasycen tuhou, vnější povrch je hnědočerně engobován. Na vnější straně sířepů jsou patrné zřetelné papírní linie vzniklé při vytáčení nádoby.

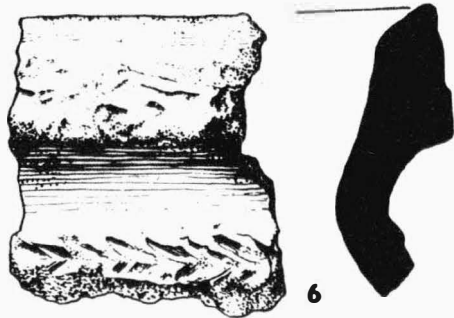
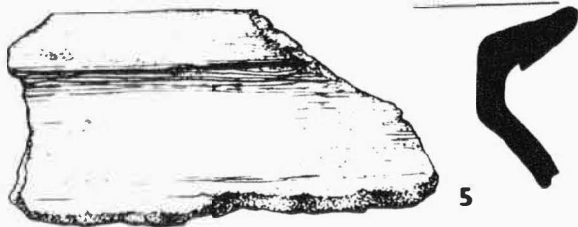
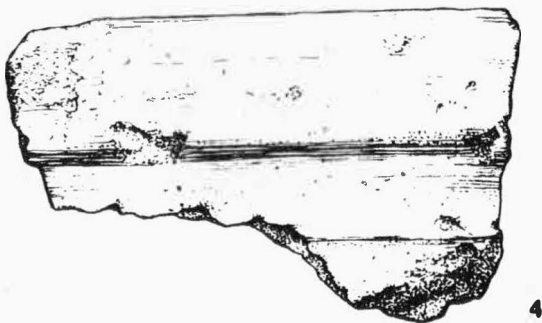
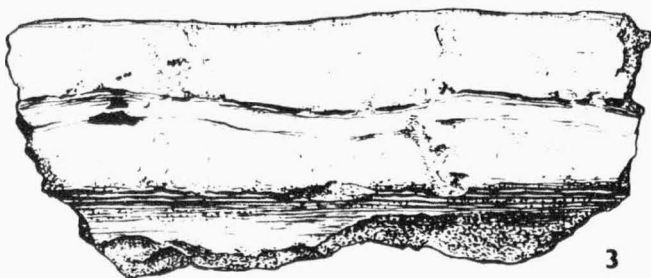
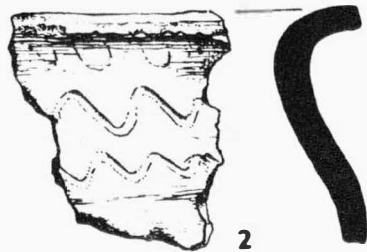
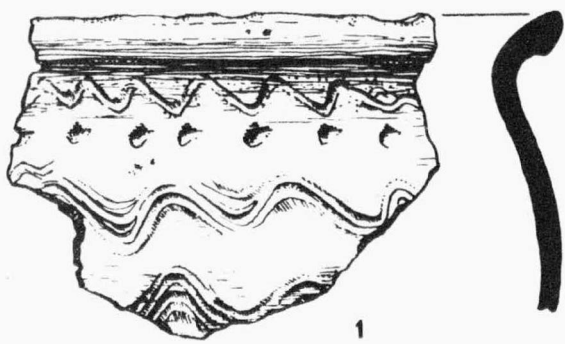
Nález je dalším dokladem osídlení předhradí břeclavského hradu v mladohradištním období v areálu dnešního náměstí.

Jungburgwallzeitliches Objekt in Břeclav/Bez. Břeclav/. Im Hofraum des Gebäudes des ONV in Břeclav wurde bei Erdarbeiten ein jungburgwallzeitliches Objekt erfasst, aus dessen Füllung einige Scherben von einem graphitierten Vorratsgefäß geborgen wurden.

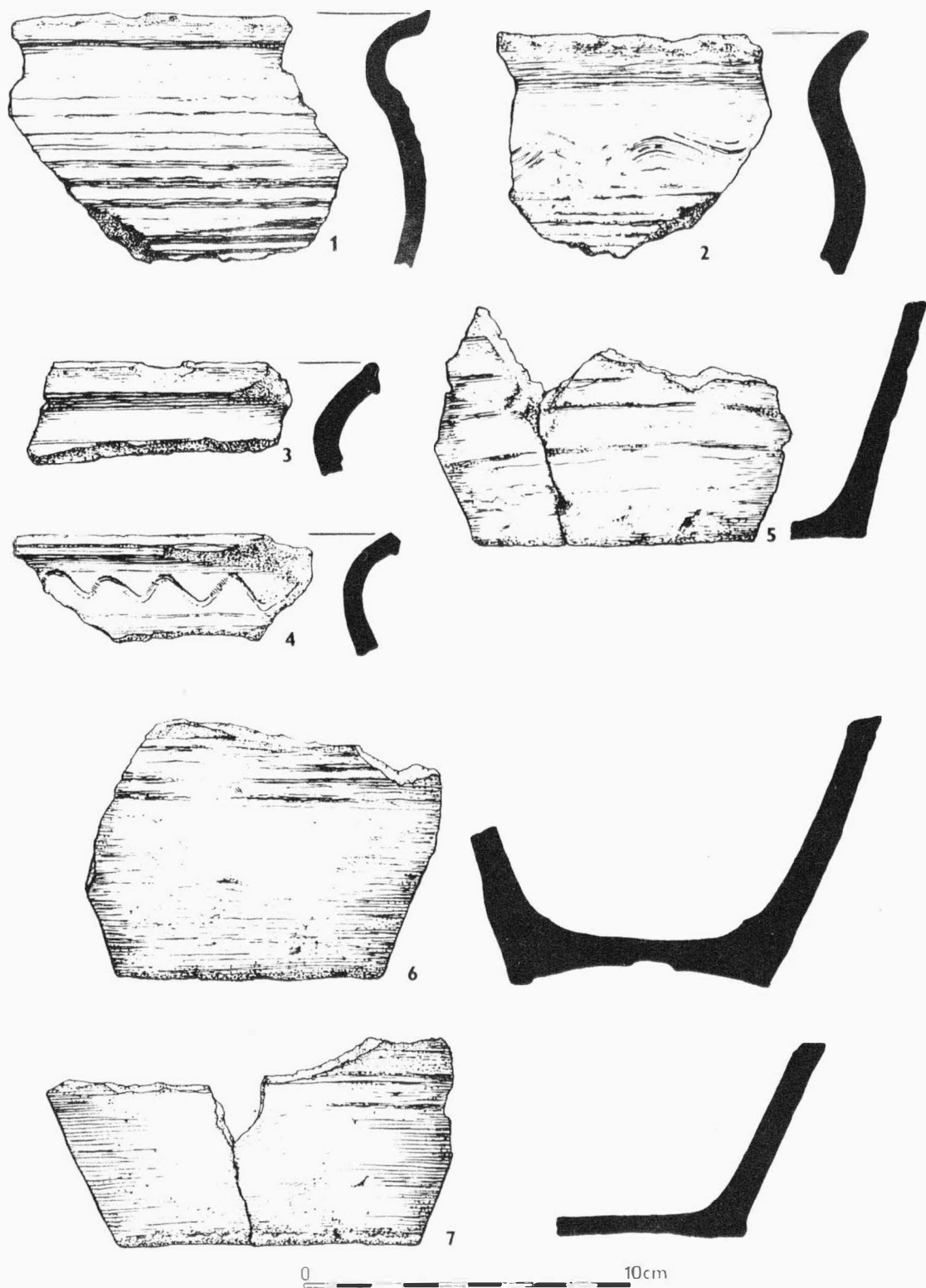

Obr. 25
 Přerov /okr. Přerov/. Situační plán lokality. - Situationsplan der Lokalität.

Obr. 26
 Přerov /okr. Přerov / . Mladohradištní sídliště. 2, 4, 6 sběr ve vykopané hlíně; 3 v zásypu hrobu 1; 1 jáma C; 5 jáma D. - Jungburgwallzeitliche Siedlung. 2, 4, 6 Lesefunde aus dem gelockerten Erdreich; 3 in der Grabaufschüttung 1; 1 Grube C; 5 Grube D.

Obr. 27
 Přeřov /okr. Přeřov/. Mladohradištní sídliště. 1-4,6 jáma D; 7 jáma /?/E. - Jungburgwallzeitliche Siedlung. 1-4,6 Grube D; 7 Grube /?/ E.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné